

RAPORT Z REALIZACJI
Planu adaptacji miasta Dąbrowy Górniczej do zmian klimatu do roku 2030
za 2021 i 2022 rok

1. Wstęp

Plan adaptacji Dąbrowy Górniczej do zmian klimatu do roku 2030 powstał w odpowiedzi na jeden z najważniejszych problemów ochrony środowiska, jakim są zachodzące zmiany klimatyczne i potrzeba adaptacji do skutków tych zmian. Plan wskazuje wizję, cel nadrzędny oraz cele szczegółowe adaptacji miasta do zmian klimatu. Cele szczegółowe powinny zostać osiągnięte poprzez realizację działań adaptacyjnych w czterech najbardziej wrażliwych sektorach/obszarach miasta, to jest w zakresie zdrowia publicznego/grup wrażliwych, gospodarki wodnej, bioróżnorodności miasta oraz energetyki. Realizacja działań adaptacyjnych podniesie odporność miasta i jego mieszkańców na zmienne warunki klimatyczne co przybliży wizję, w której miasto Dąbrowa Górnicza w roku 2030 będzie miastem nowoczesnym i dynamicznym zapewniającym atrakcyjność środowiska i zamieszkania. Podniesienie potencjału adaptacyjnego miasta do skutków zmian klimatu zapewniającego realizację ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju oraz wysokiej jakości życia jego mieszkańców jest celem nadrzędnym opracowanego planu. W odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyka dla miasta Dąbrowy Górniczej zaplanowano 29 działań z podziałem na: informacyjno-edukacyjne, organizacyjne oraz techniczne, których realizacja zwiększy odporność miasta na występujące aktualnie i przewidywane w przyszłości zmiany warunków klimatycznych.

- Działania organizacyjne dotyczą zmian w prawie miejscowym w zakresie np. planowania przestrzennego, organizacji przestrzeni publicznej, tworzenia wytycznych postępowania w sytuacjach wystąpienia zagrożeń klimatycznych, usprawnienia funkcjonowania służb miejskich bądź systemów ostrzegania przed zagrożeniami.
- Działania informacyjno-edukacyjne są to działania wspierające, podnoszące społeczną świadomość klimatyczną i propagujące dobre praktyki adaptacyjne. Pozwalają one uodpornić miasto i jego mieszkańców poprzez odpowiednie programy edukacyjne i zintensyfikowane działania informacyjne.

- Działania techniczne są to działania o charakterze inwestycyjnym obejmujące budowę nowej lub modernizację istniejącej infrastruktury, która przyczynia się do ochrony miasta przed negatywnymi skutkami zmian klimatu.

W latach 2021-2022 r. wydziały Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej i jednostki podległe Prezydentowi Miasta Dąbrowy Górniczej realizowały niżej wymienione działania (tabela 1), które mają wpływ na adaptację miasta do zmian klimatu oraz podnoszenie społecznej świadomości klimatycznej i propagowanie dobrych praktyk.

2. Monitoring realizacji Planu adaptacji do zmian klimatu dla miasta Dąbrowy Górniczej w latach 2021 – 2022.

Tabela 1. Informacja o przebiegu realizacji Planu adaptacji w zakresie działań adaptacyjnych wybranych dla miasta Dąbrowy Górniczej w okresie sprawozdawczym 2021 -2022 r.

Rodzaj działania	Lp.	Działanie wynikające z MPA	Wydziały UM/ Jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację	Realizowane zadania	Poniesione koszty [zł]	
					2021 r.	2022 r.
Działania Informacyjno-edukacyjne	1.	<i>Kampania informacyjna oraz szkolenia dla mieszkańców i służb miejskich w zakresie ochrony zdrowia w ekstremalnych warunkach pogodowych.*</i>	Centrum Zarządzania Kryzysowego	Bieżące prowadzenie systemu informowania mieszkańców przed zagrożeniami atmosferycznymi - INFO-SMS.	16 000,00	33 775,80
				Opublikowano informatory w zakresie zagrożeń ze strony zmian klimatu oraz kalendarze z opisem bezpiecznych zachowań w nakładzie 500 szt.	8 000,00	x
				Przeprowadzono szkolenia służb ratowniczych w zakresie ochrony zdrowia i życia mieszkańców w sytuacji zagrożenia.	bez kosztowo	bez kosztowo
				Przeprowadzono ćwiczenia doskonalące oraz zgrywające pomiędzy Komendą Miejską PSP, a jednostkami OSP z zakresu ratownictwa technicznego.	bez kosztowo	bez kosztowo
	2.	<i>Podniesienie wiedzy i świadomości mieszkańców nt. negatywnych skutków</i>	Wydział Ochrony Środowiska	Organizowano stoisko dotyczące ochrony powietrza w ramach obchodów Dnia Ziemi.	x	2 990,00

		<i>i sposobów ograniczania niskiej emisji oraz racjonalnego użytkowania energii elektrycznej, ciepłej i gazu w okresach wzmożonego zapotrzebowania.*</i>		Organizowano spotkania z mieszkańcami na temat programów, w ramach których można starać się o uzyskanie dotacji na wymianę starego źródła ciepła, termomodernizację budynku itp., np. STOP SMOG, Czyste Powietrze, PONE.	x	bez kosztowo
			Wydział Oświaty	<p>Prowadzono edukację ekologiczną związaną z ochroną powietrza obejmującą:</p> <p>w 2021 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacje kampanii: „Czyste powietrze wokół nas”, „Tablica antysmogowa”, „Przywróć naszą Ziemię”- cykl wirtualnych spotkań, - rozpropagowanie materiałów informacyjnych o tematyce ekologicznej pozyskanych z instytucji zewnętrznych, stworzenie plakatów, broszurek, gazetek i zakładek do książek dot. ochrony powietrza, - organizacje konkursów, quizów i wewnętrznych świąt (uroczystości) szkolnych dot. sposobów ochrony powietrza, - omawianie przyczyn powstawania smogu oraz sposobów przeciwdziałania temu zjawisku podczas realizacji zajęć edukacyjnych i wychowawczych 	380,00	3 710,00

				<p>w dąbrowskich przedszkolach, szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych,</p> <p>- informowanie, edukowanie i wdrażanie do działań poprawiających jakość powietrza wśród wychowanków przedszkoli, uczniów szkół, rodziców i nauczycieli dąbrowskich placówek oświatowych,</p> <p>w 2022 r.:</p> <p>- organizacje kampanii: „Zagłębiowski alarm smogowy”, „Zagrożenia XXI w. - Klimat”, „Mogę zatrzymać smog”, „Czyste Powietrze – zdrowy wybór. Twój wybór!”.</p>		
Działanie techniczne	3.	<i>Ochrona przed powodzią - odbudowa i konserwacja urządzeń przeciwpowodziowych.*</i>	Centrum Zarządzania Kryzysowego	Opracowano „Ocenę stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Dąbrowy Górniczej”.	bez kosztowo	bez kosztowo
	4.	<i>Zwiększenie retencji istniejącej sieci kanalizacji deszczowej, zarówno poprzez zabudowę sieci zbiorników retencyjnych, jak i wykorzystanie retencji kanałowej i/lub przebudowa/rozbudowa</i>	Wydział Inwestycji i Remontów	Wykonano kanalizację deszczową wraz z zabudową dwóch kanałów retencyjnych.	x	4 138 929,29

		<i>istniejącej sieci kanalizacji deszczowej.</i>				
	5.	<i>Stopniowa wymiana nieszczelnej sieci kanalizacyjnej i/lub jej przebudowa w kontekście zmniejszenia dopływu wód infiltracyjnych do oczyszczalni ścieków, w celu poprawy bilansu termicznego ścieków dopływających na oczyszczalnię w okresie występowania niskich temperatur.</i>	Wydział Inwestycji i Remontów	Wykonano nową szczelną kanalizację sanitarną.	x	5 147 192,79
			Dąbrowskie Wodociągi Sp. z o.o.	Wymieniono nieszczelne sieci kanalizacyjne zgodnie z założeniami planu.	x	1 889 980,00
Działania organizacyjne	6.	<i>Wykonanie ekspertyzy na temat wpływu zmian klimatu na obszary chronione i cenne przyrodniczo na terenie Dąbrowy Górniczej oraz opracowanie planu działań ochronnych.</i>	Wydział Ochrony Środowiska	Wykonano opracowanie pn. „Ogólna waloryzacja przyrodnicza miasta Dąbrowy Górniczej wraz z oceną wpływu zmian klimatu na obszary chronione i cenno przyrodnicze”.	20 000,00	x
	7.	<i>Promowanie małej retencji polegające na systemie dopłat dla właścicieli posesji z zabudową jednorodzinną.*</i>		Udzielono dotacji do systemów zagospodarowania wód opadowych w ramach Uchwały Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej Nr XIX/435/2020 z dnia 24 czerwca 2020 r.	7499,00	8500,00

				w sprawie: zasad udzielania dotacji celowej z budżetu miasta Dąbrowa Górnicza na zadania związane z zagospodarowaniem wód opadowych.		
Działania techniczne, organizacyjne	8.	<i>Termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej.</i>	Wydział Inwestycji i Remontów	Wykonano termomodernizację i przebudowę budynków Przedszkoli w ramach zadania „Poprawa efektywności energetycznej w obiektach użyteczności publicznej w Dąbrowie Górniczej”.	15 720 543,98	13 548 268,47
	9.	<i>Rewitalizacja i rozbudowa terenów zielonych miasta.</i>		Wykonano zagospodarowanie terenu osiedla łączna w Dąbrowie Górniczej w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Rewitalizacja przestrzeni publicznych i terenów zdegradowanych w Dąbrowie Górniczej”.	2 929 297,07	1 994 578,34
	10.	<i>Rozbudowa ścieżek rowerowych.*</i>	Wydział Inwestycji i Remontów	Wykonano drogi rowerowe: - w ciągu ul. Strzemieszyckiej od przejazdu kolejowego do skrzyżowania z ul. Szklanych Domów, - na plantach pomiędzy ul. Kopernika, a ul. Poniatowskiego.	x	1 416 330,49
			Wydział Inwestycji Drogowych	Wykonano nowe drogi rowerowe oraz trasy pieszo-rowerowe.	271 345,08	2 365 785,26
	11.	<i>Dywersyfikacja źródeł zaopatrzenia miasta w energię elektryczną</i>	Wydział Ochrony Środowiska	Zrealizowano 142 instalacje fotowoltaiczne w ramach zadania: „Zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach	2 015 648,17	x

		<i>w okresach upałów pod kątem rozwoju OZE. *</i>		jednorodzinnych na terenie Dąbrowy Górniczej, etap I''- współfinansowanie ze środków UE.		
				Zrealizowano 160 instalacji fotowoltaicznych w ramach zadania: „Zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach jednorodzinnych na terenie Dąbrowy Górniczej, etap II''- współfinansowanie ze środków UE.	504 202,91	2 284 708,84
	12.	<i>Dywersyfikacja źródeł zaopatrzenia miasta w energię elektryczną i ciepłą w okresach niskich temperatur pod kątem rozwoju OZE.</i>		Przygotowano i opracowano dokumentację oraz przetarg dla realizacji zadania pn. „Ciepło z powietrza – wymiana źródeł ogrzewania w budynkach jednorodzinnych w Dąbrowie Górniczej” w ramach którego planuję się instalację 70 szt. pomp ciepła- współfinansowanie ze środków UE.	59 655,00	bez kosztowo
	13.	<i>Realizacja programu ograniczenia niskiej emisji w mieście zgodnie z uchwałą antysmogową Sejmiku Województwa Śląskiego.*</i>	Wydział Ochrony Środowiska	W ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla miasta Dąbrowy Górniczej przyjętego Uchwałą Nr XXVI/565/2021 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 27 stycznia 2021 r. udzielono dotacji osobom fizycznym na wymianę systemu ogrzewania.	3 823 119,87	1 497 670,34
			Straż Miejska	Przeprowadzono kontrole dotyczące egzekwowania przepisów uchwały	bez kosztowo	bez kosztowo

		w Dąbrowie Górniczej	antysmogowej Sejmiku Województwa Śląskiego: - w 2021 r. - 79 kontroli, - w 2022 r. - 92 kontrole.		
		Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych	Przeprowadzono termomodernizację wraz z wykonaniem instalacji wewnętrznej c.o. w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy Al. Józefa Piłsudskiego 14. Wykonano termomodernizację budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy Al. Józefa Piłsudskiego 105. Dokonano zmiany systemu ogrzewania z pieców węglowych na gazowe w 9 – ciu mieszkaniach budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Spółdzielcza 3.	x	1 200 686,02
			Przeprowadzono roboty sanitarne oraz instalacyjne dotyczące wykonania instalacji wewnętrznej c.w.u. w budynku przy ul. Ziołowej 30 w Dąbrowie Górniczej.	79 709,99	x
	14.	<i>Uwzględnienie obszarów chronionych i obiektów przyrodniczych, innych obszarów o wysokich walorach przyrodniczych oraz korytarzy ekologicznych</i>	Wydział Infrastruktury Miejskiej Dokonano nasadzeń 222 szt. drzew (zadanie realizowane w 2021 r. - brak wyodrębnionych kosztów). Wzbogacono w roślinność tereny pełniące rolę korytarza ekologicznego Plant im. Harcmistrza Stefa Piotrowskiego poprzez nasadzenie drzew i krzewów. Pośród gatunków drzew	x	

		<i>w planach dotyczących terenów zielonych miasta pod kątem ochrony przed wiatrem, nadmierną insolacją, ekstremalnymi zmianami temperatury oraz tworzeniem się okiści, w ramach rozbudowy błękitno-zielonej infrastruktury miasta.</i>		przeznaczonych do nasadzeń dominowały drzewa gatunków rodzimych, zaliczanych jednocześnie do roślin miododajnych takich jak np. lipy drobnolistne, robinie akacjowe, ozdobne drzewa owocowe. Nasadzono w pasach drogowych oraz w sąsiedztwie dróg publicznych pojedyncze krzewy oraz krzewy w formach żywopłotów np. przy ul. Wyspiańskiego, Morcinka, Kasprzaka, Wojska Polskiego, 11 Listopada.		1 240 632,50
	15.	<i>Rozbudowa błękitno-zielonej infrastruktury miasta.*</i>	Wydział Infrastruktury Miejskiej	Dokonano nasadzeń 392 szt. drzew i 9239 szt. krzewów w przestrzeni publicznej zarówno na terenach wewnątrzsiedlowych zieleńców i placów, a także parków oraz w pasach drogowych (wliczając w to nasadzenia krzewów w formie żywopłotów w sąsiedztwie jezdni). Wykonano łąkę kwietną (pow. 275 m ²) oraz dokonano zazielenienia ścian przystanków autobusowych (9 przystanków autobusowych).	x	
	16.	<i>Rozszczelnienie powierzchni zasklepionych w mieście.</i>	Wydział Infrastruktury Miejskiej	Przeprowadzono inwentaryzację terenów zieleńców (pozostających we władaniu Gminy), na których możliwa jest likwidacja starych, nieprzepuszczalnych powierzchni asfaltowych, betonowych bądź	x	bez kosztowo

				wybrukowanych w celu ich rozszerzenia bądź zastąpienia powierzchniami biologicznie czynnymi.		
--	--	--	--	--	--	--

Ponadto w fazie realizacji znajdują się przedsięwzięcia pn.:

- „Budowa dróg rowerowych i przebudowa infrastruktury drogowej w ciągu ulic: Królowej Jadwigi i Piłsudskiego (droga powiatowa) w Dąbrowie Górniczej” w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Promowanie zielonej mobilności na terenie Gminy Dąbrowa Górnicza – Etap III” (Wartość kontraktu 53,3 mln zł). Planowany termin zakończenia zadania: styczeń 2024 r. W 2022 r. wydatkowano 7 999 999,79 zł, nie wyszczególniono kwoty dot. budowy dróg rowerowych.
- „Budowa dróg rowerowych i przebudowa infrastruktury drogowej w ciągu ulic: Sobieskiego i Królowej Jadwigi (DW 910) w Dąbrowie Górniczej” w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Promowanie zielonej mobilności na terenie Gminy Dąbrowa Górnicza – Etap III” (Wartość kontraktu 45 mln zł). Planowany termin zakończenia zadania: czerwiec 2024 r. W 2022 r. wydatkowano 14 562 987,59 zł, nie wyszczególniono kwoty dot. budowy dróg rowerowych.

Tabela 2. Informacja o liczbie podjętych działań w przebiegu realizacji Planu adaptacji miasta Dąbrowy Górniczej w okresie sprawozdawczym 2021-2022 r.

Kategoria działań adaptacyjnych	Liczba działań			Liczba zrealizowanych zadań	Poniesione koszty [zł]
	zaplanowanych	realizowanych	zrealizowanych		
Działania edukacyjne i informacyjne	2	2	2	10	64 855,80
Działania techniczne	7	1	3	5	11 176 102,08
Działania organizacyjne	5	1	2	3	35 999,00
Działania techniczne, organizacyjne	15	4	9	20	50 952 182,33

W „Planie adaptacji miasta Dąbrowy Górniczej do zmian klimatu do roku 2030” ujęto 29 działań adaptacyjnych wybranych dla miasta Dąbrowy Górniczej z podziałem na trzy kategorie: organizacyjne, edukacyjno-informacyjne i techniczne, uwzględniając jednocześnie, że część działań ma charakter zarówno techniczny jak i organizacyjny. We wskazanym okresie sprawozdawczym Gmina Dąbrowa Górnicza realizowała 16-cie z 29-ciu zaplanowanych działań adaptacyjnych.

Liczba działań realizowanych wskazuje sumę działań adaptacyjnych w danej kategorii, które są powtarzalne, w związku z czym uznano je za realizowane na bieżąco (działania te oznaczono * w tab. 1).

Liczba działań zrealizowanych wskazuje sumę działań adaptacyjnych wykonanych w ramach danej kategorii działania.

W ramach ww. działań wydziały Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej oraz jednostki podległe realizowały liczne zadania (wyszczególnione w kolumnie 5 tab. 1), których suma została ujęta w kolumnie **liczba zrealizowanych zadań** (tab. 2).

3. Podsumowanie

Miejski Plan adaptacji miasta Dąbrowy Górniczej do zmian klimatu jest w trakcie realizacji, która jest przewidziana do roku 2030. W procesie oceny jego przebiegu w latach 2021-2022 zebrane zostały dane od podmiotów, które wskazały wykonanie wielu zadań na łączną kwotę 62 229 139,21 zł. Szereg podejmowanych działań informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych, w dłuższej perspektywie czasu ma zwiększyć świadomość ekologiczną mieszkańców miasta Dąbrowy Górniczej. Umożliwi to dalszą realizację działań wynikających z planu, a w przyszłości wykonanie konkretnych działań inwestycyjnych, przeciwdziałających skutkom zmian klimatycznych.

Prezydent Miasta
Marcin Bazylak